

Onze loodgieter

Onze loodgieter

Met drie cent en vier extra benen op weg naar het Beloofde Land

Frank Norbert Rieter

2012

Uitgeverij Leviathan

Nijmegen

© 2012 Frank Norbert Rieter
alle rechten voorbehouden.
ISBN 978-90-818318-2-6

ter nagedachtenis aan
nonna Isabella Martini

ERFSTUKKEN

Mijn vader had een echt notarisbureau. Zijn oom Pierre, die ook notaris was, had het meubelstuk op maat laten maken. Het had twee bladen aan weerszijden die je kon uitschuiven, waar de getuigen aan konden zitten. Als kind heb ik mij vaak laten ontvallen dat ik dat een prachtig bureau vond. Toen oom Pierre op honderdtwee-jarige leeftijd overleed, bleek in zijn huis een bijbehorende kast te staan. Niemand anders in de familie had er belangstelling voor en zonder na te denken over hoe bepalend een dergelijke kast voor je interieur is, heb ik mijn vader gezegd dat het toch zonde zou zijn als die kast weg zou gaan en dat ik hem later wel wilde hebben. Ik was toen denk ik net achttien jaar. Tien jaar later kochten Mel, mijn echtgenoot, en ik samen een huis en mijn vader meende – terecht – dat er in dat huis meer dan genoeg ruimte was voor de bewuste kast en het bureau. Vanaf dat moment openbaarde zich een doorlopende strijd. Het waren een kast en een bureau met een mening: donker bruin, in een klassieke Brabantse lijn gesneden. Die pasten niet in een licht en modern interieur. Waar de woonkamer uit wit, blauw, rvs en blank hout was opgetrokken, kreeg de studeerkamer als vanzelfsprekend een klassieker kleurpalet. Oud groen met donker hout en koper. Het was een studeerkamer om pijp te roken, of om boven een vergeeld exemplaar van Woeste Hoogten in slaap te vallen. Die kamer paste prima bij de kast en het bureau, maar niet bij ons. Na enige deliberatie werd de groene kamer onze slaapkamer, waar de kast zijn prominente plek behield en werd het bureau na enige omzwervingen door huis bij mijn ouders op zolder opgeslagen. Vijf jaar later verhuisden we opnieuw. Bij het zoeken naar een ander huis hadden we de eis dat de ‘kast en het bureau’ bij voorbaat een plek moesten krijgen,

uiteindelijk laten varen. De kast – het is op zichzelf echt een hele mooie kast, ik wil dat even benadrukken – bleek in ons nieuwe huis eigenlijk maar op één plek te passen. In de eetkamer, de enige kamer met een ononderbroken wand die lang genoeg was. Zo bepaalde de kast van oom Pierre dat we een klassiek getinte eetkamer zouden krijgen. We hebben ons uiteindelijk naar de stijl van de kast gevoegd en de kast heeft zich wellicht een beetje aan ons aangepast. Hij is niet meer in gebruik als boekenkast, maar is gevuld met glaswerk en flessen wijn. Het bureau wacht op de zolder van mijn ouders op het moment dat wij ooit verhuizen naar een pand waarvan mijn vader vindt dat het echt groot genoeg is om ook het bureau te herbergen.

Het overkomt mij wel vaker dat erfstukken mijn leven binnenwandelen om het op eigenzinnige wijze te beïnvloeden. Ons leven, moet ik zeggen. Want ik laat dat gebeuren en zodoende zit Mel er ook mee opgescheept: in voor- en tegenspoed.

Zo erfden wij van mijn *nonna* (mijn Italiaanse oma) van mijn moeders kant een loodgieter. Als kind kende ik hem al, die grijzige man van een onbestemd oude leeftijd. Hij was voor mij enkel ‘de loodgieter’. Toen ik op kamers ging kreeg ik zijn telefoonnummer, voor als er eens iets moest gebeuren. Ik kreeg er ook een gebruiksaanwijzing bij. Zowel mijn *nonna* als mijn moeder hebben mij op het hart gedrukt om werklieden die je thuis over de vloer kreeg, goed te onthalen. Ze duiden op werklieden in het algemeen, maar ik weet dat die aanwijzing specifiek over de loodgieter ging. De koffie moest klaar staan, met een koekje erbij. En hij mocht niet aan het werk voor hij gevoed en gelaafd was. Zo te voor en te na bereikten me ook wat anekdotes. Hij liep voor zijn plezier naar Santiago de Compostella en had een Mariakapel in zijn achtertuin gebouwd. Een devoot man, dacht ik, wat het beeld dat ik eerder van hem gekregen had aanvulde; goedlachs, pragmatisch, wijs. Een man met een verhaal.

Ik leerde hem wat beter kennen toen wij eens een lekkende keukenkraan hadden, in dat huis waar de kast van oom Pierre op de groene slaapkamer prijkte. De loodgieter vouwde zichzelf dubbel in het keukenkastje en verhielp daar het druppen van de wateraanvoer. ‘Van dit soort reparaties zal ik niet rijk worden,’ mopperde hij toen vriendelijk. Een paar jaar later hadden we een kleine lekkage bij het balkon. ‘Binnenkort hebben we wellicht een grotere klus,’ wisten we te melden. ‘We hebben een huis gekocht, een opknappertje.’

‘Dan moet je mij maar eens bellen zodra je de sleutel hebt,’ zei hij. ‘Dan kom ik langs om je te vertellen dat het niks is – wat voor miskoop je gedaan hebt.’ Gevolgd door die ontwapenende lach.

Een paar maanden later – we hadden net een uur de sleutel – ontvingen we de loodgieter in ons nieuwe huis. Hij had zijn zoon, die aannemer is, meegenomen. Die zoon was van onze leeftijd en toen realiseerde ik mij dat onze loodgieter minder oud was dan ik gedacht had. Omdat hij al bij mijn oma over de vloer kwam, had ik hem in haar generatie geplaatst. Als kind zijn alle volwassenen oud, of eventueel heel oud.

De loodgieter en zijn zoon keken rond en knikten goedkeurend. Mooi huis. Zijn geld meer dan waard. Er moest veel aan gebeuren, jazeker, maar het dak en de muren waren goed. Wat wilde je nog meer? In het noeste verbouwingsjaar dat volgde, leerden wij zijn zoon goed kennen. We hadden een geweldige afspraak met hem: we zouden zelf aan het klussen slaan en zodra we het niet meer zagen zitten, of er een puin hoop van hadden gemaakt, mochten we hem bellen. De loodgieter zelf kwam alleen langs voor de echte waterklussen en af en toe om te zien hoe het vorderde. Bij al het werk dat verzet werd, zorgden we natuurlijk wel voor voldoende versnaperingen. Koffie, met koekjes erbij.

Tijdens een van die koffiemomenten deelde de loodgieter een droom met ons. Hij had zich voorgenomen om eens

met een paard en een huifkar (zo'n pipo-de-clown-wagen) een reis te maken naar het Beloofde Land, of liever nog helemaal naar Mekka. Ik zou het verhaal waarschijnlijk zijn vergeten als hij niet werkelijk op weg was gegaan. En als ik niet een rol in dat verhaal had gekregen.

Een aantal jaren later belde hij mij op. 'Dat is de omgekeerde wereld,' dacht ik nog. Het ging dan ook niet over loodgieterswerk. Hij zocht een schrijver en wilde weten of ik er brood in zag zijn reis naar het Beloofde Land op papier te zetten. Hij was twee jaar na onze verhuizing op weg gegaan en inmiddels tot in Zuid Italië gevorderd. En als hij Jeruzalem ooit zou bereiken, wilde hij daarna nog steeds door naar Mekka.

Onderweg had iemand hem (na een paar flessen wijn) de belofte ontfoetseld dat hij het verhaal van zijn reis op papier zou zetten. Hij wilde zijn belofte wel nakomen, maar had daar hulp bij nodig.

Ik was wel nieuwsgierig naar wat hij allemaal had meegemaakt en naar wat hem toch bezielde zo'n reis te ondernemen. Toch was ik ook sceptisch. 'Ik heb een hekel aan reisverhalen,' zei ik hem, 'het moet wel *ergens over gaan*.'

Onze loodgieter was op dat moment in Nederland. 'Wegens familieomstandigheden,' noemde hij het. Hij had de zorg voor een hoogbejaarde nicht op zich genomen en dit noopte hem tot een wat langere onderbreking van de reis. Volgend jaar hoopte hij verder te reizen. Dat hij nu in Nederland was, gaf de kans om af te spreken en aan het boek te werken.

We waren amper binnen voor onze eerste afspraak of onze loodgieter wilde één ding duidelijk stellen. 'Dat boek, daar wil ik uiteindelijk niets mee te maken hebben,' zei hij met klem en dat zou hij nog een aantal keren herhalen. Onze loodgieter schuwde op zijn tocht namelijk iedere vorm van publiciteit. Hij gaf geen interviews, nooit. Hij meent dat als mensen van tevoren over hem gehoord of gelezen hebben, ze hem anders zullen ontvangen. Met iedere vorm van roem